

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/7907.**

Benyújtás dátuma: **2019-11-05 18:48**

Parlex azonosító: **9QF3WXLX0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Nunkovics Tibor (Jobbik)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Bártfai-Mager Andrea, tárca nélküli miniszter (nemzeti vagyon kezeléséért felelős)**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Megmenekülhetnek-e nemzeti örökségeink?"**

Tisztelt Miniszter Asszony!

Egy levelet szeretnék továbbítani Önnek, amelyben számos nemzeti örökségünkről és azok védelméről esik szó.

*„Amit a Tisztelt Ház nyilvánossága elé tárt, az korántsem egyedi, elszigetelt jelenség, hanem rendszerszintű probléma, amely az 1990-es évek óta megoldatlan. A köztulajdonban, vagyis a főként állami (és kisebb részt önkormányzati) kézben lévő műemlékek, javarészt kastélyok elemi karbantartás nélkül hányódnak évek óta, vagyonkezelőről vagyonkezelőre vándorolva, lényegében gazdátlanul. Volt már kezelőjük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., majd legutóbb a Budavári Nonprofit Kft., jelenleg pedig annak utódjaként ez év elejétől a NÖF Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. Egy közös vonás állapítható meg e vagyonkezelők elmúlt néhány évtizedes működésével kapcsolatban: a **jó gazda gondosságának és a kellő szakmai kompetenciának szinte teljes hiánya jellemezte és jellemzi őket ma is**, ami mára romhalmazzá változtatta ezen épületállomány java részét. A szocializmus évtizedeiben ugyan méltatlanul kórháznak, szociális otthonnak, TSZ irodának stb. használták, de legalább használták azokat, s így az alapvető karbantartásukról gondoskodtak. De most üresen hányódnak, többük falai közt ki-be jár a szél, tetejük lyukas, vagy kevéske megmaradt értékükre vadászó fosztogatók prédáivá lettek, mint Ikervár. Ha a valóban alkalmasabb helyszín biztosítása céljából, uniós milliárdok elköltése mellett kiköltöztetik belőlük a szociális intézményeket, azután rendszerint koncepciótlanul magukra hagyják ezeket a kincseket, ajtajukra pedig lakat kerül. Mintha nem hazánk legnagyobb fiainak és lányainak, Batthyányiak, Zichyek, Károlyiak, Festeticsek, Podmaniczkyak egykori otthonai lennének, azokéi, akik miatt érdemes magyarnak lenni, s olyan*

építészeti alkotások is egyúttal, amelyek az ország egykor európai rangú műveltségének tanúbizonyságaként szolgálnak. Kimondhatjuk, hogy az állami és önkormányzati vagyron a rendszerváltás nagy vesztesei közé tartozik, hiszen egyik kormány sem tette meg eddig azokat a lépéseket, amik fordulatot idézhetnének elő e tekintetben. Az állam a legrosszabb gazda, halljuk gyakorta, és őszinte ellenvetésünk sajnos kevés lehet. A különböző kormányokhoz, így a jelenlegihez is köthető, egyébként dicséretes kastéliprogramok sajnos szépségtapaszkok voltak csupán, rendszerszintű változást egyik se hozott, s eközben az ország kulturális értékekben egyre szegényebb. Nem elég ugyanis, hogy kampányszerűen egy-egy kastélyt kirakati díszletként felújítanak, miközben legalább olyan értékesek tucatjai vesznek oda a karbantartás hiányában évről évre.

Íme néhány elrettentő példa a legfontosabbak közül, amelyekre egy, az Elherdált Örökségünk címen honlapot működtető civil szervezet is felhívta már a figyelmet:

- A fertőrákosi egykori püspöki palota hazánk főpapi rezidenciáinak valódi gyöngyszeme, amely belülről is csodálatos, de évtizedek óta üresen tengődik, holott – miként arról a sajtó nemrég beszámolt – pár száz méterre tőle soktíz milliárdos Fertő-tavi gigaberuházás indul, csak eközben épp a település legfőbb – jellemző módon állami tulajdonú – kincséről feledkeznek meg. Az újjépítésű szállodák láthatóan preferáltabbak, mint a problémás kastélyok, még ha az előbbieknél semmi nemzeti jelentősége sincs az utóbbihoz képest.

- A Rudnay-kastély Váchartyánban a nemzetközi hírű Isidore Canevale francia építész, a klasszicizmus korai példájaként számontartott váci székesegyház alkotójának tervei szerint készült, de méltatlanul üresen pusztul, vakolata mindenütt omladozik.

- Pécelen áll a magyar kálvinizmus egyik legműveltebb főúrnak, Ráday Gedeonnak az otthona, ami épp a fővároshoz való közelségét keserüli meg, hiszen e „túlfejlett” régióra eddig uniós forrás nem volt fordítható. Emiatt viszont inkább elhanyagolták, holott korábban még számos nemzetközi eseménynek is helyszínül szolgált, így Károly walesi herceget is vendégül láttál falai között. Azóta málló vakolat, rozsdás erkélykorlát, koszló-pusztuló belső jellemzi.

- A közeli Aszód kastélya ugyanerre a sorsra jutott, teteje évtizedek óta lyukas, belseje ázik, romlik, holott a helybeliek elmondása szerint ma is kedvelt filmforgatási helyszín. A romlás látványától megihletett filmek által kifizetett borsos bérleti díjak ki tudja hová tűnnek, azokból nem lát az épület egy fillért sem, a nyereséget tehát nem forgatják vissza, így a pusztulás megállíthatatlannak tűnik.

- A fenti helyszínek legalább az ország legfejlettebb régióiban találhatóak, de mi van a Somogy megyei Nagyberki Vigyázó-kastélyával, amelynek falai közt sokáig levéltár működött? Mára szellemkastéllá lett, korábban komoly összegekből feltárt és restaurált belső díszítése pedig megint a pusztulás szélére kerültek.

- A Fejér megyei lovasberényi Cziráky-kastély már szinte minden értékét elveszítette, jószerivel puszta díszlet csupán.

- Van bőven probléma az uniós milliárdokból már felújított kastélyokkal is, hiszen nap mint nap

számolnak be arról éles szemű látogatók, hogy ami tegnap elkészült, az ma már rozsdásodik, mállik, pusztul. Edelényen és Fertődön is több helyütt omlik a felújított vakolat, vagy épp a frissen készült festés. Nem megnyugtató az épp zajló kastélyprogram keretében folyó felújítások ügye sem. Bajnán vagy Dégen, a Festeticsek kastélyában még folynak a munkálatok, de máris szakszerűtlen, meglévő értékek, épületrészek fennmaradását veszélyeztető beavatkozások történnek. Ezek gyakran összecsapottak, átgondoltalanok, a baráti cégek által túlárazott kivitelezés pedig olykor bántóan silány minőségű.

Első körben arra lenne szükség, hogy a jelenleg is folyó Nemzeti Kastélyprogram néhány kampányfelújítása mellett minden arra rászoruló kastély elemi karbantartását kellő színvonalon elvégezzék. Mérjék fel, hogy milyen hiányosságok vannak, mik a valóban égetően sürgős feladatok és az ezekhez szükséges, olykor nevetségesen alacsony összegeket ne legyenek restek rááldozni, mert ezek a kincsek nem tudják kivárni, amíg valamilyen későbbi kormány évtizedek múlva megint kiválaszt közülük ötöt-hatot egy afféle kirakatprojekt céljából. A magyar állampolgárok nem azért viselnek európai viszonylatban is kiemelkedően magas adóterheket, hogy az állam a nép által rábízott közvagyon eme legértékesebbjeit hanyagul veszni hagyja. **A kormánynak ugyanis törvényi kötelessége az ezekről való folyamatos gondoskodás.** Ismétlem, nem elég néhány látványberuházás, tisztességes vagyongazdalkádására és a projektek által nem érintett értékek rendszeres karbantartására is szükség van. Úgy, ahogy egy iskolai osztályban sem elég jól megegetni néhány kiválasztott éltanulót, míg a többinek kopoghat a szeme az éhségtől.

Egy megát nemzetinek valló kormánytól a legkevesebb, ami elvárható, hogy nemzeti kincseinket az eddigi kormányoknál nagyobb gondossággal kezelje.”

Mindezek alapján kérdezem Tisztelt Miniszter Asszonyt, hogy mi lesz a sorsa a felsorolt épületeknek? Tervezik-e azok rekonstrukcióját?

Várom érdemi válaszát!

Budapest, 2019. 11. 05.

Tisztelettel,

Nunkovics Tibor

országgyűlési képviselő